

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan nimeäminen vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleihin

Kaupunginhallitus 25.11.2024 § 284

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Valmistelija: Henkilöstö- ja hallintopäällikkö Karl-Johan Wickström

Alue- ja kuntavaalit toimitetaan samanaikaisesti sunnuntaina 13.4.2025. Ennakkoäänestys kotimaassa on 2.–8.4.2025 ja ulkomailla 2.–5.4.2025. Karkkilan kaupungissa on kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen 26.08.2024 § 83 mukaan 1.1.2025 alkaen yksi äänestysalue, eli Karkkila.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

- 1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä
- 2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluekisteriin merkittyjä puolueita. Kuntavaaleissa jäsenten ja varajäsenten tulee kuitenkin edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Kuntavaaleihin asetetut vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat toimivat samalla myös aluevaalien vaalilautakuntina ja vaalitoimikuntina.

Ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 4 a § tulee sovellettavaksi, eli sekä varsinaisissa jäsenissä että varajäsenissä tulee olla naisia ja miehiä kumpiakkin vähintään 40 %, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Vaalilautakunnan nimeäminen

Vaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla ehdokas.

Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa "mahdollisuuksien mukaan" voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva aluevaalien ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Valittavat henkilöt ovat velvollisia osallistumaan vaalityöhön. Heidän tulee hyvissä ajoin varautua siihen, ja varata vaalipäivä yksinomaan vaalityötä varten. Tämä on huomionarvoista myös varajäsenten osalta. Vaalien tuloslaskennalta vaaditaan tarkkuutta ja tiedotukselta nopean aikataulun noudattamista: vaalien ääntenlaskenta pyritään toteuttamaan siten, että ääntenlaskentaan osallistuvat kaikki vaalilautakuntaan valitut henkilöt. Karkkilassa on ollut tapana valita vaalilautakuntiin viisi varsinaista jäsentä ja viisi varajäsentä. Vaalilautakunnan jäsenten työmäärän tasaamiseksi vaalipäivän aikana pyritään siihen, että varajäsenetkin osallistuisivat vaalityöhön

Vaalitoimikunnan nimeäminen

Vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa "mahdollisuuksien mukaan" voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä. Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa eivät voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eivätkä varajäsenenä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä. Vaalikelpoisuus vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan määräytyy muutoin sen mukaan kuin kuntalaissa säädetään vaalikelpoisuudesta lautakuntaan ja toimikuntaan. Sinänsä ei ole estettä valita samaa henkilöä vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan, kunhan henkilö on vaalikelpoinen molempiin toimielimiin.

Ehdotus:

Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Kaupunginhallitus päättää asettaa vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten

- 1) Karkkilan äänestysalueelle vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, kolme muuta jäsentä ja kymmenen varajäsentä sekä määrää, missä järjestyksessä varajäsenet tulevat jäsenten sijaan, sekä
- 2) laitoksissa toimitettavaa ennakoäänestystä varten vaalitoimikunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, yksi muu jäsen ja kuusi varajäsentä sekä määrää, missä järjestyksessä varajäsenet tulevat jäsenten sijaan.

Päätös: Markku Korhonen esitti Paula Salapuron kannattamana, että pykälä jätetään pöydälle.
Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää pykälän pöydälle.

Kaupunginhallitus 16.12.2024
287/00.00.00/2024

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Kaupunginhallitus päättää asettaa vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten

- 1) Karkkilan äänestysalueelle vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, kolme muuta jäsentä ja kymmenen varajäsentä sekä määrää, missä järjestyksessä varajäsenet tulevat jäsenten sijaan, sekä
- 2) laitoksissa toimitettavaa ennakoäänestystä varten vaalitoimikunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, yksi muu jäsen ja kuusi varajäsentä sekä määrää, missä järjestyksessä varajäsenet tulevat jäsenten sijaan.

Päätös:

Täytäntöönpano: keskusvaalilautakunta, Karl-Johan Wickström